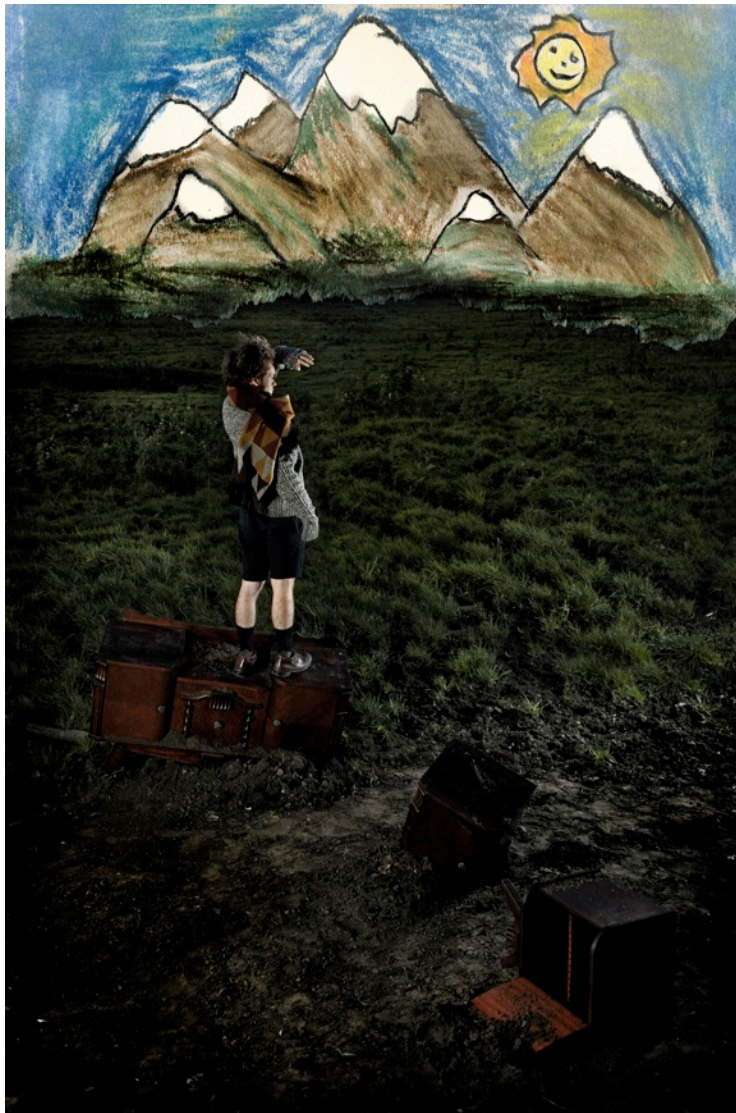

VERGIET

LESMAF

Informatie over de voorstelling

LIJST 1: DINGEN DIE IK NIET MEER WEET
(die ben ik kwijt)

LIJST 2: DINGEN DIE ANDERE MENSEN NIET MOGEN WETEN

- waarom de koelkast openstaat.
- dat ik nog nooit een fishstick heb gevangen.
- ... (die ben ik vergeten)
- dat ik mijn hoofd soms in de diepvries steek.
(Dan blijft het langer goed)
- dat ik maar blijf en blijf kijken,
in de hoop haar ooit te zien.

LIJST 3: DINGEN DIE IK NIET MEER WIL WETEN
(die geraak ik maar niet kwijt)

Een oude man zou zijn herinneringen graag sorteren. Momenten om bij te houden en om weg te gooien. Maar een hoofd valt niet te besturen. Wat als je geheugen lekt? Met Vergiet pakt het jeugdtheatergezelschap De Nietjesfabriek de thematiek dementie aan. Een voorstelling om nooit meer te vergeten.

Spel	Freek Mariën, Maxim Storms, Sarah Van Overwaelle
Tekst/regie	Freek Mariën
Kostuum	Mathilde Boussauw
Lichtontwerp	Yemi Oduwale
Mentor	Fabrice Delecluse, Katrien Vuylsteke Vanfleteren
Met dank aan	Raf De Beul, Mieja Hollevoet, Herman Van Overwaelle
Met steun van	Campo, Het GEIT, KASK Drama Gent, DeVieze Gasten, Foton

Voor de voorstelling

opdracht 1: Voorbereiding

Het is belangrijk om de kinderen voor te bereiden op het theaterbezoek. Voor velen is het een van de eerste keren dat ze naar het theater gaan en dit is dus een spannende ervaring. Stel hen in een klasgesprek enkele vragen:

Wie is er al eens naar een toneelstuk gaan kijken?
(welk stuk? met wie? wat vond je ervan?)

Wie heeft er zelf al eens toneel gespeeld of wie zou er graag toneelspelen?

Wat is er allemaal nodig om een goede theatervoorstelling te hebben?
(acteurs, regisseur, tekst, decor, muziek, licht,...)

opdracht 2: Inleidende opdracht

Laat de kinderen alle spullen in hun boekentas/pennenzak sorteren:

- Alle dagen nodig
- Soms nodig
- Eigenlijk niet nodig

Hierna trek je de vergelijking met hun gedachten:

Laat hen dingen die ze weten oplijsten in diezelfde categorieën:

- Alle dagen nodig (hoe ik mijn tanden poets, de naam van mijn zus,...)
- Soms nodig (hoe je professor schrijft, de naam van je buurvrouw,...)
- Eigenlijk niet nodig (onnodige weetjes, namen van mensen die je niet meer ziet,...)

Laat hen nu aan dit lijstje de categorie 'dingen die ik niet wil weten' toevoegen.

(dat je oma gestorven is, dat je morgen heel veel huiswerk moet maken, dat er iemand belangrijk uit je leven ziek is, dat je vanavond spruitjes moet eten,...)

Bespreek nu samen met de kinderen enkele lijstjes en vraag hen waarom ze bepaalde dingen ergens plaatsen.

opdracht 3: Groepsgesprek

Ik Soms wou ik dat ik het niet meer wist.
 Soms denk ik dat mijn hoofd
 slimmer is dan ik.
 Dat het zegt:
 Vergeet het.
 Laat dat vallen maar vallen.

Kan je bewust dingen uit je hoofd zetten en vergeten?
En lukt dat dan, of denk je er dan net meer aan?

Als ze denken dat dit kan, geef hen dan als opdracht: de volgende 10 seconden mag je aan alles denken, maar niét aan een olifant. Vraag dan bij wie dit lukte.

opdracht 4: De wervende tekst

Lees nu het wervend tekstje ("LIJST 1: DINGEN...") van de voorstelling voor aan de kinderen.
Stel hen nadien hierover enkele vragen:

Waarover denk je dat het stuk zal gaan na het horen van dit tekstje?
(De voorstelling zal gaan over vergeten/ dementie)

Vergeten jullie snel? Wie kan er nog vertellen wat je gisterenavond allemaal hebt gedaan?
Wie kan er nog vertellen wat je 5 dagen geleden 's avonds gedaan hebt?

Ben je soms al eens iets heel belangrijks vergeten? (Je verjaardag, je boekentas,...)

Ken je iemand die wel vaker dingen vergeet?

Vergeet je opa of oma soms dingen? Kunnen ze soms niet op je naam komen?

opdracht 5: Kennismaking met dementie

Kennen jullie dementie?

Leg uit wat dementie is:

Dementie is een ziekte in de hersenen waardoor normaal leven op den duur onmogelijk wordt. Dementie komt vooral voor bij oudere mensen. Heel opmerkelijk zijn de geheugenstoornissen. Sommige dingen die vroeger heel simpel waren vormen nu een probleem, zoals rekenen, schrijven, op woorden en namen komen en zichzelf verzorgen (wassen, kleden, naar toilet gaan,...) Daarbij komt dat dementerenden vaak sterk wisselen in hun stemming. Het ene moment kunnen ze erg vrolijk zijn terwijl ze een minuut later zitten te huilen of boos worden. Ze zien ook soms dingen die er niet zijn: zo kunnen overleden familieleden in hun hoofd ineens nog bij hun zijn, voelen ze zich nog twintig jaar of willen ze naar hun werk vertrekken terwijl ze al jaren op pensioen zijn. Door deze sterke verandering in gedrag en karakter, worden ze erg afhankelijk van de hulp van anderen. We vangen deze mensen zo goed mogelijk op door thuiszorg of een opname in een rusthuis. Een geneesmiddel voor dementie bestaat er helaas nog niet.¹

Herken je zo'n dingen bij je opa of oma? (duidelijk verschil stellen tussen de gewone ouderdomsvergeetachtigheid en de ziekte dementie)

¹ n.n., Wat is dementie?, WWW page, <http://www.gza.be/website/bijsterwcm20.nsf/pages/wat-is-dementie>
Auth, S., Wat is dementie?, WWW page, http://www.seniorennet.be/Pages/Gezond_leven/gezondheid_wat_is_dementie.php
n.n., Wat is dementie?, WWW page, <http://www.geheugenproblemen-middenkennemerland.nl/id=7>

Na de voorstelling

opdracht 6: Groepsgesprek voorstelling

Voer een groepsgesprek met de kinderen.

Wat vond je van het toneelstuk?

Welke scène vond je het leukst?

Om wat moest je het hardst lachen?

(Als ze over de vergeetachtigheid van de oude man beginnen, kan je vragen of iedereen het grappig vond. Of sommigen dat ook erg vonden.)

Welke scène vond je het droevigst?

We legden voor het stuk uit wat dementie is. Herkende je dit bij de opa? En hoe?

opdracht 7: Rollenspel

Een opvallend kenmerk van dementerenden is dat ze schakelen in hun emoties. Ze kunnen het ene moment heel erg vrolijk en opgewekt zijn, maar dan plots heel boos of agressief worden. Merkte je dit ook in de voorstelling? Geef eventueel zelf voorbeelden: de scène waarbij de opa heel boos wordt op de verhuisman, de scène waarbij hij verliefd lijkt op zijn kleindochter, de scène waarbij hij zich opwindt in het vallen van zijn vrouw op het trouwfeest, ...

Laat de kinderen per twee volgend stukje tekst leren en het spelen in verschillende emoties:

Zij Ah?
 Wie komt er eten?

Ik Mijn vrouwtje.

 Blijft gij ook eten?

Zij Ik wil zeker blijven
 eten/
 opa.

Ik Waar zou ze zin in hebben?

 Drie borden?
 Komt gij eten?

Zij Je hebt het mij gevraagd!

Ik Dat komt nu wel niet zo goed uit.
We willen eens onder ons tweetjes zijn.

Een andere keer.

Zij Een andere keer.

Verschillende emoties kunnen zijn: vrolijk, triest, boos, verlegen, verliefd, met de slappe lach, angstig,...

Vervolgens deel je de klas op in emotievlakken. (zie voorbeelden afbeelding)

Blij	BOOS
TRiest	BANG

VERLEGEN	VERLIEFD
RAZEND	ENTHOUSIAST

De duo's lopen rond in de klas en schakelen zo tijdens de scène van emotie naar emotie, naar gelang van het vak waarin ze staan. Het is belangrijk dat ze wisselen van vak. Speler en tegenspeler kunnen ook elk in een ander emotievlak staan.

opdracht 8: Tekenopdracht

Voer een groeps gesprek met de kinderen over oud worden.

Wat denken jullie dat er gebeurd is aan het einde van het stuk?

Waar ging de opa naartoe? (het rusthuis of Alaska –beide antwoorden zijn juist)

Zijn jullie al eens naar een rusthuis geweest?

Zou jij daar graag zitten?

Wie zit er nog in zo'n rusthuis?

Vanaf wanneer ben je oud?

Laat de kinderen een tekening maken van Alaska en een van een rusthuis. Bespreek de positieve en negatieve dingen die op de tekeningen staan.

Leg alle tekeningen van het rusthuis nu samen aan een kant en die van Aalska aan de andere kant. Laat de leerlingen naar de kant gaan waar ze het liefst naartoe zouden gaan. Waarschijnlijk belanden bijna alle kinderen aan de zijde van Alaska.

Bespreek met de kinderen hoe de andere plek toch nog leuk kan worden. Ze kunnen het rusthuis opfleuren door elementen toe te voegen op de tekeningen. (bezoek, een televisie, versiering,...) De kant van Alaska kan ook meer negatieve kenmerken krijgen. (agressieve ijsberen, koude wind,...) Laat de kinderen hun fantasie, argumentatie en tekentalent gebruiken om elkaar te overtuigen. Ze kunnen op elk moment van voorkeurkant (rusthuis – Alaska) wisselen.

opdracht 9: Doe-opdracht

Zij Opa...
 Je kast is nog altijd leeg!

Ik Ssst!

 Leeg?
 Ja/
 we vullen die nog wel.

Zij Ik heb je al gezegd
 dat je er spullen in mag steken.
 Die kast is voor de dingen/
 die je niet mag vergeten.
 En nee/
 je hele schoenenwinkel past er niet in.

De opa gaat op reis naar Alaska en heeft daarvoor een hele dikke jas vol spullen voor in Alaska. Verdeel de klas in groepjes en laat hen zelf een jas vullen (zie bijlage) maar de plaatsen zijn beperkt. De jas heeft maar een aantal zakken die gevuld kunnen worden en ze zijn niet allemaal even groot. Laat hen in elk zakje een voorwerp tekenen (dat er realistisch gezien zou moeten inpassen) en vraag hem waarom ze net dat voorwerp kiezen en niet iets anders.

opdracht 10: Memory

Laat alle groepjes even de jas van een ander groepje zien en laat hen zoveel mogelijk voorwerpen memoriseren. Geef hen vervolgens opnieuw een lege jas en laat ze opnieuw die voorwerpen tekenen. Het groepje dat de meeste voorwerpen terug in de jas kan plaatsen is gewonnen! Maak het nog moeilijker door hun alle jassen te laten memoriseren. De kunst is nu om de juiste voorwerpen in de juiste jas te plaatsen!

opdracht 11: De dementietest

Onderwerp nu de kinderen zelf aan een dementietest die beginnende dementiepatiënten moeten ondergaan. (Mini Mental State Examination, zie bijlage)²

² LAMBRECHT, E., *Mini Mental State Examination*, WWWpage, <http://www.geriater-lambrecht.be/pdf/MMSE.pdf>

Voor verdere vragen en opmerkingen

De Nietjesfabriek
Kapoenenweg 15
2800 Mechelen
sarah@nietjesfabriek.be
0494/723296

Bijlage

Mini Mental State Examination³

1. Oriëntatie in tijd en ruimte

- In welk jaar zijn we ?
- In welk seizoen zijn we ?
- De hoeveelste zijn we vandaag ?
- Welke dag is het vandaag ?
- In welke maand zijn we ?
- In welk land leven wij ?
- In welke provincie zijn we ?
- In welk(e) stad/dorp zijn we ?
- Op welke verdieping ben je ?

2. Inprentingvermogen

- Hoe is mijn naam ?
- Ik noem je drie woorden. Als ik ze gezegd heb, moet je ze alle drie herhalen.
Lees de woorden voor aan 1 woord per seconde. Laat ze daarna herhalen en noteer elk correct woord.

sigaar
bloem
deur

Als ze niet correct herhaald worden, lees ze dan opnieuw voor en herhaal eventueel tot 6 maal toe. Tel hier echter géén punten voor.

Onthoud deze woorden goed, want ik ga ze je straks nog eens vragen.

3. Aandacht

- A. Wil je van het getal 100 zeven aftrekken? Van de uitkomst trek je dan telkens weer zeven af en zo verder tot wanneer ik 'stop' zeg.
Elke juiste aftrekking levert 1 punt op
- B. Wilt u het woord 'kamer' van achteren naar voren spellen?
- C. *Vergelijk de scores van test A en test B. Weerhoud enkel de test met de hoogste score. Schrap de andere en tel die niet mee in de eindscore!*

4. Geheugen

Welk waren de drie woorden die je moest onthouden? (sigaar, bloem en deur)

5. Taal

- Wat is dit? *Wijs een horloge aan.*
- Wat is dit? *Wijs een potlood aan.*
- Wil je de volgende zin herhalen: 'Geen als, en of maar'.

³ LAMBRECHT, E., *Mini Mental State Examination*, WWWpage, <http://www.geriater-lambrecht.be/pdf/MMSE.pdf>

Neem dit papier met de rechterhand, vouw het in twee en leg het op je schoot.
Lees wat op dit papier staat en doe wat gevraagd wordt. *Hou een papier omhoog, waarop staat 'Sluit je ogen'.*

Kan je voor mij een zin opschrijven? (De zin moet een onderwerp en werkwoord bevatten en betekenis hebben.)

6. Constructieve vaardigheid

Kan je deze figuur natekenen? (Toon de twee vijfhoeken zonder dit papier om te draaien.
Voor een correct antwoord moeten er tien hoeken zijn, waarvan er twee kruisen.)

Tel alle goede antwoorden op (let op bij test 3A en 3B).

SCORE: /30

score 21-26: lichte Alzheimer

score 10-20: matige Alzheimer

score 10-14: matig-ernstige Alzheimer

score <10: ernstige Alzheimer

Teken een voorwerp in elk zakje

